

OBEC VALASKÁ DUBOVÁ

Územný plán obce **VALASKÁ DUBOVÁ**

OZNÁMENIE O STRATEGICKOM DOKUMENTE

návrh

podľa zákona NR SR č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie,
v znení neskorších zmien a doplnkov

Obstarávateľ oznámenia:

Obec Valaská Dubová, v zastúpení p. starostu – Igor Tulinský

Spracovateľ oznámenia:

Ing. arch. Dávid Goč, OSO

Dátum: 12/2025

A. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O OBSTARÁVATEĽOVI A SPRACOVATEĽOVI

A.1. Názov: Obec Valaská Dubová

A.2. Identifikačné číslo: 00315826

A.3 Adresa sídla: Valaská Dubová č. 39, 034 96, okres Ružomberok

A.4. Meno, priezvisko, adresa, t. č. a iné kontaktné údaje oprávneného zástupcu obstarávateľa:

Starosta obce – Igor Tulinský, Obecný úrad 39, 034 96 Valaská Dubová, mobil: 0903555120, e-mail: podatelna@valaskadubova.sk

Meno, priezvisko, adresa, t. č. a iné kontaktné údaje kontaktnej osoby, od ktorej možno dostať relevantné informácie o strategickom dokumente a mieste konzultácie:

Ing. arch. Dávid Goč, Kalvárska 29, 034 01 Ružomberok, Tel/Fax: 044/4320594, [e-mail: gam@nextra.sk](mailto:gam@nextra.sk)

B. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O STRATEGICKOM DOKUMENTE

B.1. Názov: Zadanie pre Územný plán obce Valaská Dubová

B.2. Charakter: Územný plán obce Valaská Dubová

- posudzovaný v zmysle Zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie, v platnom znení,
- spracovaný v zmysle Zákona č. 200/2022 o územnom plánovaní Z.z., v platnom znení a Vyhlášky č. 392/2023.
- spracovaná v zmysle zásad organizácie územia, vecnej a časovej koordinácie v súlade s princípmi trvalo udržateľného rozvoja územia obce. Ciele a územný rozvoj obce koordinuje s požiadavkami ochrany prírody a krajiny, ochranou a využívaním prírodných zdrojov, s ochranou kultúro – historických hodnôt a ochranou jednotlivých zložiek životného prostredia pri hľadaní optimálnych možností využitia územia obce.

B.3. Hlavné ciele:

Obec Valaská Dubová zaznamenáva v súčasnosti značný rozvoj stavebných aktivít, ktoré je potrebné koordinovať a získať tak optimálne urbanistické využitie celého katastrálneho územia obce. Územný plán bude riešiť celé katastrálne územie obce, existujúce urbanizované obytné územie je potrebné prehodnotiť, doplniť rekreačné územie, navrhnuť nové výrobné plochy, vybudovať chodníky v zastavanom území, sprehľadniť stav obecných pozemkov a riešiť rozvody inžinierskych sietí pre nové obytné územia a rozširujúce sa obytné, výrobné a rekreačné územie. Ďalej má obec má záujem plánovité odstraňovať negatívne javy spôsobené minulým vývojom, je snaha zabezpečiť väčšiu účasť občanov na rozvoji a zveľaďovaní obce, zosúladiť záujmy obce so záujmami celospoločenskými rešpektovaním aktuálneho územného plánu veľkého územného celku, rešpektovať vlastnícke vzťahy, umožniť rozvoj vitálnych funkcií sídelného útvaru, rozvoj bývania, rekreácie, výroby, služieb a podnikateľských aktivít, technickej infraštruktúry, upriamiť pozornosť na riešenie ekologických problémov obce a rešpektovať nové zmeny, technického, civilizačného a sociálno-ekonomického charakteru, ako aj zvýšiť ekologickú stabilitu riešeného územia a zabezpečiť ochranu významných prírodných hodnôt.

Územný plán dorieši aj vzťahy obce a záujmového územia.

Hlavné ciele a požiadavky rozvoja obce, ktoré je treba v územnom pláne riešiť, sú formulované v Zadaní pre spracovanie Územného plánu obce Valaská Dubová, ktoré svojim charakterom zadávacieho dokumentu sa stane podkladom pre spracovateľa územného plánu.

B.4. Obsah:

Obsah zadania a návrhu ÚPN obce Valaská Dubová vyplýva z ustanovení zákona č. 200/2022 o územnom plánovaní Z.z. v platnom znení.

B.5. Uvažované variantné riešenia: Neuvažovalo sa s variantným riešením.

Návrh Zadania pre ÚPN obce Valaská Dubová bude spracovaný na základe dopĺňujúcich prieskumov a rozborov, požiadaviek obce, a viacerých vzájomných rokovaniach s obcou, na ktorých sa prekonzultovali variantné riešenia a vybral sa výsledný, predkladaný variant.

B.6. Vecný a časový harmonogram prípravy a schvaľovania územného plánu:

- Zadanie pre ÚPN obce Valaská Dubová,
- návrh ÚPN obce Valaská Dubová,
- pripomienkové konanie, opätovné rokovanie
- úprava riešenia územnoplánovacej dokumentácie po pripomienkach (čistopis)
- podklady na schválenie a schválenie územnoplánovacej dokumentácie v obecnom zastupiteľstve.

B.7. Vzťah k iným strategickým dokumentom: Nadradenou územnoplánovacou dokumentáciou je Územný plán regiónu, ktorý je vyššou územnou jednotkou pre riešenie obec je Územný plán veľkého územného celku Žilinský kraj (spracovateľ Združenie VÚC Žilina, v r. 1998), ktorý prerokovala vláda SR dňa 26. mája 1998. Nariadením vlády č. 223/1998 Z.z. zo dňa 26. mája 1998 uverejneným 18. júla 1998 v Zbierke zákonov SR v čiaske 85, sa vyhlásila záväzná časť územného plánu VÚC Žilinský kraj.

Žilinský samosprávny kraj obstaral Zmeny a doplnky (ZaD) č. 1 tohto územného plánu VÚC, ktoré prerokoval a zmenenú a doplnenú záväznú časť schválil dňa 27. 04. 2005, ako Všeobecne záväzné nariadenie Žilinského samosprávneho kraja č. 6/2005.

Žilinský samosprávny kraj obstaral Zmeny a doplnky (ZaD) č. 2 tohto územného plánu VÚC, ktoré prerokoval a záväznú časť schválil dňa 04. 09. 2006, ako Dodatok k Všeobecne záväznému nariadeniu Žilinského samosprávneho kraja č.6/2005.

Žilinský samosprávny kraj ďalej obstaral Zmeny a doplnky (ZaD) č. 3 tohto územného plánu VÚC, ktoré prerokoval a ich záväznú časť schválil dňa 17. 03. 2009, ako Všeobecne záväzné nariadenie Žilinského samosprávneho kraja č.17/2009. Žilinský samosprávny kraj ďalej obstaral Zmeny a doplnky (ZaD) č. 4 tohto územného plánu VÚC, ktoré prerokoval a ich záväznú časť schválil dňa 27.06.2011, ako Všeobecne záväzné nariadenie Žilinského samosprávneho kraja č.26/2011. Žilinský samosprávny kraj ďalej obstaral Zmeny a doplnky (ZaD) č. 5 ÚPN VÚC Žilinský kraj, ktoré boli schválené dňa 19.03.2019 v Zastupiteľstve ŽSK a Záväzná časť Zmien a doplnkov č. 5 ÚPN VÚC Žilinský kraj bola schválená VZN č.49/2018.

Územný plán obce Valaská Dubová bude spracovaný v súlade s nadradenou územnoplánovacou dokumentáciou.

B.8. Orgán kompetentný na jeho prijatie: Obecné zastupiteľstvo vo Valaskej Dubovej.

B.9. Druh schvaľovacieho dokumentu: Uznesenie, územný plán aj jeho záväzná časť, bude vyhlásená Všeobecne záväzným nariadením obce Valaská Dubová.

C. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O PREDPOKLADANÝCH VPLYVOCH STRATEGICKÉHO DOKUMENTU NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA

C.1. Požiadavky na vstupy:

- platná územnoplánovacia dokumentácia regionálnej úrovne,
- platné strategické dokumenty na miestnej a regionálnej úrovni,
- súhrn požiadaviek dotknutých orgánov a právnických a fyzických osôb.

C.2. Údaje o výstupoch: ÚPN obce Valaská Dubová, smerná časť a návrh záväzných regulatívov.

C.3. Údaje o priamych a nepriamych vplyvoch na životné prostredie:

Obec Valaská Dubová z hľadiska územno-správneho členenia patrí do Žilinského samosprávneho kraja, do okresu Ružomberok. Z hľadiska kategorizácie územno-štatistickej jednotky EUROSTAT vystupuje ako úroveň NUTS V. Obec Valaská Dubová leží v severnej časti okresu Ružomberok.

Katastrálne územie obce Valaská Dubová s rozlohou 1279 ha sa rozprestiera na západnom úpätí Chočských vrchov popri potoku Likavka na rozhraní západného Liptova a južnej Oravy. Severná hranica je tvorená nízkym hrebeňom Brestová, ktorý tvorí hranicu okresu Ružomberok a Dolný Kubín. Katastrálne územie má pozdĺžny tvar pretiahnutý smerom Z – V.

Zastavané územie obce je situované približne v strede k. ú. obce Valaská Dubová.

Susednými katastrami sú na severe kataster obce Jasenová. Zo západnej strany obec susedí s katastrom obce Komjatná a s katastrom Hrboltová pozdĺž vrchu Radičiná. Z južnej strany obec susedí s katastrom obce Likavka. Z východnej strany s obcou Turík a Lúčky

Najbližšími obcami sú Likavka vzdialená 3,9 km, Komjatná vzdialená 4,1 km a Jasenová vzdialená 4,8 km. Valaská Dubová je vzdialená 6,1 km od okresného mesta Ružomberok, 23 km od mesta, od mesta Dolný Kubín 12 km, od krajského mesta Žilina 68 km a od Bratislavy 270 km. Dopravne je napojená na cestu I/59, ktorá smeruje z Ružomberka do Dolného Kubína.

Riešené územie obce Valaská Dubová predstavuje celé katastrálne územie. V návrhu územného plánu bude rozdelené na:

I. Zastavané územie obce

II. Územie mimo zastavaného územia obce – voľná krajina

V súčasnosti je zastavané územie obce Valaská Dubová legislatívne vymedzené hranicou zastavaného územia obce. Táto hranica zodpovedá stavu k 1.1.1990. Vztahujú sa na ňu zábery poľnohospodárskej pôdy. V územnom pláne bude navrhnuté rozšírenie zastavaného územia obce. Súčasná a navrhované hranice zastavaného územia obce bude interpretované v grafickej časti územného plánu.

I. Zastavané územie obce

Obec Valaská Dubová má dobrý predpoklad pre rozvoj bývania, dobudovanie občianskej vybavenosti a ekologickej výroby.

Zastavané územie bude v územnom pláne rozdelené na:

ZÁUJMOVÉ ÚZEMIE OBCE

Zájmové územie obce predstavuje časti katastrálneho územia susediacich obcí, ktoré navzájom súvisia z hľadiska administratívno - správneho a ktoré sú navzájom prepojené prvkami krajinej štruktúry a dopravnou a technickou infraštruktúrou.

Pri riešení Územného plánu obce Valaská Dubová je potrebné z hľadiska ochrany prírody akceptovať chránené územia a biokoridory, ktoré zasahujú do viacerých katastrálnych území. Pri riešení Územného plánu obce Valaská Dubová je potrebné akceptovať existujúce, realizujúce sa a navrhované technické diela ako sú elektrické vedenia VN, a odkanalizovanie obce. Dopravne je obec prístupná z cesty I/59, ktorá vedie cez Ružomberok, Dolný Kubín k štátnej hranici s Poľskom. Štátna cesta I/59 je zároveň rozhodujúca z hľadiska rozvoja cestovného ruchu, nakoľko tvorí hlavný koridor medzinárodnej dopravy v oblasti, pokračujúci cez okresné mesto Dolný Kubín do Poľska a cez okresné mesto Ružomberok smerom na Banskú Bystricu.

BÝVANIE

Obec eviduje záujem občanov o rozšírenie plôch bývania v priľahlých častiach zastavaného územia. V ÚPN-O je potrebné vymedziť nové plochy pre individuálnu bytovú výstavbu a uvedené plochy primerane regulovať.

PLOCHY ZELENÉ A REKREÁCIA

Limitované možnosti rekreácie v obci. Jediná plocha športu a rekreácie - oddychová zóna pri futbalovom ihrisku je pomerne dobre dostupná od obytného územia. Je potrebné túto plochu rozšíriť a umožniť doplnenie ihrísk a športovísk.

Rozvoj cestovného ruchu v kontexte rozvoja Mikroregiónu Združenie obcí Veľkého Choča

Dobudovanie siete cyklotrás a značených peších turistických trás

Lokalizovať plochy pre rozvoj agroturistiky, zameranie prevažne na rastlinstvo

Zvážiť možnosti rozvoja rekreačnej lokality v lokalite pri ceste do Komjatnej pri pôvodnej obecnej chate **DOPRAVNÁ VYBAVENOSŤ**

Zabezpečiť územnú rezervu pre alternatívnu trasu R3 v koridore cesty I/59 v zmysle Územného plánu VÚC Žilinského kraja.

Cesta I/59 vedie obchvatom obce mimo zastavaného územia obce Valaská Dubová.

Riešiť miestne cesty v rozvojových častiach bývania,

Riešiť dopravné napojenie nových plôch bývania, športovej a technickej vybavenosti v okolí futbalového ihriska. Vzhľadom

na rekreačný potenciál predmetného územia je žiaduce uvedenú cestu rozšíriť a vymedziť plochy pre statickú dopravu.

Riešiť opravné napojenie nových obytných území.

Riešiť statickú dopravu v území.

Vytvoriť územno-technické podmienky pre budovanie cyklotrás a náučných chodníkov.

TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Zohľadniť existujúce inžinierske siete a napojiť navrhované rozvojové plochy na existujúcu technickú vybavenosť.

Vybudovanie kanalizačnej siete

Vybudovať chodníky popri hlavnej ceste vedúcej cez obec

Rekonštrukcia mosta

Vymedziť plochy ekostabilizačnej zelene na úrovni miestneho systému ekologickej stability, ktoré zahŕňajú sprievodnú zeleň vodných tokoch a skupiny vegetácie plniace funkciu miestnych interakčných prvkov.

Pri návrhu riešenia zmien a doplnkov ÚPN-O v zmysle platnej legislatívy na úseku územného plánovania

rešpektovať platnú legislatívu o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy, t.j.

dodržať platnú legislatívu na úseku pozemkových úprav,

požiadať užívateľov poľnohospodárskej pôdy o stanoviská k záberom poľnohospodárskej pôdy v navrhovaných lokalitách.

ÚZEMNÉ OBMEDZENIA

V katastrálnom území sa nachádzajú zosuvné plochy, chránené pôdy a plochy so stredným a nízkym radónovým rizikom.

Hydromelioračné zariadenia v správe Hydromeliorácií, a.s. sa v k.ú. Valaská Dubová nachádzajú – v lokalite Brestová a lokalite Nemčík smerom na obec Komjatná, kde sa nachádza krytý odvodňovací kanál OK 5304 240 003 krytý.

II. Územie mimo zastavaného územia obce – voľná krajina

Ostatné územia katastra obce predstavuje plocha medzi hranicou zastavaného územia a hranicou katastrálneho územia obce. Obidve územia sú nerozlučne zviazané a ovplyvňované. Prírodný charakter ostatného územia je v protiklade s antropologickou činnosťou človeka v zastavanom území. Územný plán obce Valaská Dubová je založený na princípe optimalizácie možností viacfunkčného krajinného potenciálu, zmierňuje tieto protiklady. Dbá na zachovanie ekologickej stability riešeného územia, diverzibility prírodných prvkov.

Územie mimo zastavaného územia v obci Valaská Dubová tvorí

D - ZÓNA OCHRANY PRÍRODY A VOĽNEJ KRAJINY (OP) s nasledovnými opatreniami, sa vždy konkrétne viažu na vyššie vyčlenené zóny územia :

- opatrenia na zabezpečenie ekologickej stability a biodiverzity
- opatrenia na ochranu prírodných a kultúrno-historických zdrojov
- opatrenia na zlepšenie kvality životného prostredia a ochranu zdravia obyvateľstva
- opatrenia na zmiernenie pôsobenia stresových javov
- opatrenia na zlepšenie pôsobenia štruktúry vnímanej krajiny

Kultúrohistorické a prírodných hodnoty riešeného územia

KULTÚRNE HODNOTY

Prvá písomná zmienka o obci pochádza z r. 1323.

Vzhľadom na polohu obce pri starej obchodnej ceste možno predpokladať, že Valaská Dubová vznikla najneskoršie koncom 13. storočia na zvykovom práve.

Valaská Dubová sa rozkladala pri obchodnej ceste, ktorá viedla zo Stredného Slovenska na Revúcku dolinu cez

Ružomberok popod hrad Likava a na Orave sa pripájala na krajinskú cestu, spájajúcu Uhorsko s Poľskom. Ďalší cestný spoj viedol aj cez neďalekú Komjatnú. Výhodná poloha pri obchodných cestách vytvárala Valaskej Dubovej dobré podmienky na jej rozvoj.

Predpokladá sa, že do r. 1323 bola obec kráľovským majetkom. V r. 1323 magister Donč dal dedičným právom svojmu sluhovi Michalovi, synovi Ladislava, neobrábaný les opustený obyvateľmi, ktorý je medzi Oravou a Dubovou, zvaný Jasenová lúka.

Táto listina bola prepísaná aj turčianskym konventom a v r. 1355 donáciu potvrdil kráľ Ľudovít I.

Ďalšie historické udalosti sú známe z 2. polovice 15. storočia.

Od 14. storočia sa osídľovalo na tomto území valašské obyvateľstvo, ktoré na chov valašského dobytku využívalo horské oblasti Slovenska. Od polovice 15. storočia valasi prenikli od východu Slovenska cez Liptov na Oravu. Pod vplyvom vojensko-politickej situácie v severných oblastiach Slovenska mal aj uhorský kráľ Matej I. záujem o osídlenie severných

oblastí, pretože zabezpečovali hranice s Poľskom a plynulý prechod cez Oravu. Valasi tu mali dostatok priestoru, nevyužitú územie, kde mohli uplatňovať svoj doterajší spôsob života, ktorý mali upravený v osobitnom - valašskom práve.

V r. 1474 sa oravsko-likavskí valasi obrátili na kráľa Mateja I. so žiadosťou potvrdiť práva ich predkov, ktoré oddávna užívali. Podľa tohto privilégia nemali platiť žiadne krajinské dane, boli oslobodení od robôt na oravskom a Likavskom hrade. Valasi boli oslobodení od platenia mýta z tovaru, ktorý viezli na trh, alebo z trhu a použili ho pre vlastnú potrebu. Mali právo pásť ovce v lesoch, ktoré patrili Oravskému a Likavskému panstvu. Valasi boli oslobodení od platenia daní, ale každý musel so zbraňou (kušou) strážiť cesty proti zlodějom a zbojníkom. K ďalším povinnostiam patrilo zabezpečovať sprievod podozrivým. V polovici 16. storočia Valaská Dubová patrila už panstvu Oravského hradu.

Valaskú Dubovú spravovali dediční richtári - šoltýsi. V rokoch 1624-1626 žilo na šoltýstve 34 rodín. Dedina sa uvádzala ako Dubowa Walaska. Iným názvom obce boli Dubowa Walachorum.

Počas kuruckého povstania zažila obec ťažké obdobie. Keďže bola na hlavnom prechode medzi Oravou a Liptovom, museli jej obyvatelia vydržiavať prechádzajúce vojská a napriek neúrode odvádzať neúmerne dávky. Isté oživenie prišlo v r. 1712. V polovici 16. storočia sa spomína i drevený kostolík, zasvätený sv. Imrichovi. Stál na vršku uprostred obce. Okolo bol cintorín, ktorý slúžil až do r. 1786, kedy bol zriadený nový cintorín poniže obce. V období reformácie bola Valaská Dubová spolu s obcou Komjatná začlenená do Žaškova. V r. 1717 sa Valaská Dubová stala filiálkou Komjatnej a r. 1815 bola povýšená na farnosť.

V 19. storočí nastal opätovný rozmach obce. V r. 1828 bolo vo Valaskej Dubovej 99 domov a 743 obyvateľov.

V novodobej histórii do r. 1941 patrila obec administratívne do okresu Dolný Kubín. Od r. 1941 je súčasťou okresu Ružomberok. Z cirkevného hľadiska prislúchala obec do dolnokubínského dekanátu, v 50-tych rokoch 20. storočia bola začlenená do dolnoliptovského dekanátu.

Základným zdrojom obživy obyvateľov Valaskej Dubovej bolo od jej vzniku pastierstvo a salašníctvo. Strmé svahy Choča sa využívali na pasenie oviec - valašiek.

Chudobné poľnohospodárstvo na skalnatých pásikoch rolí na južnom svahu Choča, dobytkárstvo na miernejších svahoch chotára a práca v lese nestačili užiť postupne narastajúci počet obyvateľov. Ovčiarstvo, ktoré patrilo k základnému zamestnaniu, rozšírilo možnosti obživy obyvateľov (syr, bryndza) a zároveň poskytovalo materiál na domáce spracovanie vlny a kožušín.

Domácka výroba plátna na odev a iný úžitkový textil bola aktuálna až do začiatkov strojovej výroby. Obyvatelia si sami vyrábali z dreva rôzne úžitkové predmety - pracovné nástroje, drevený riad, výrobky z prútia.

Doplňkovými zdrojmi obživy bol obchod (napr. dovoz tabaku z juhu krajiny, zber a predaj húb a lesných plodov, predaj slepačích vajec).

Koncom 19. a začiatkom 20. storočia, v čase rozvoja priemyselnej výroby, hľadali muži prácu v továrňach. Najväčšie zastúpenie malo spojárstvo, ktoré živilo väčšinu rodín vo Valaskej Dubovej.

Najhorším obdobím pre obyvateľstvo v obci bol r. 1933, keď obec vyhorela. Znovupostavená bola po 2. svetovej vojne.

Západné svahy Choča v pohorí Chočské vrchy boli v r. 1968 - 1991 výcvikovým priestorom sovietskych vojsk.

V k. ú. obce Valašská Dubová nie sú evidované žiadne nehnuteľné národné kultúrne pamiatky. Na katastrálnom území Valašská Dubová sa nenachádzajú žiadne plochy, ktoré by boli pamiatkovými územiami vyhlásenými podľa pamiatkového zákona - pamiatková zóna, resp. pamiatková rezervácia, ani žiadne priestory a objekty chránené ako historická zeleň.

V rámci záujmu zachovania miestnej významovej hodnoty iných objektov, ktoré nemajú status NKP, je možné v obci zriadiť ochranu zaujímavých a architektonicky hodnotných objektov. V zmysle pamiatkového zákona je možné takéto objekty zaradiť medzi tzv. pamätihodnosti obce, ktorých evidenciu utvára a vedie obec.

V katastri obce Valašská Dubová sa nachádza niekoľko archeologických nálezísk a potenciálnych archeologických nálezísk.

Z dostupnej evidencie nálezísk - CEANS a z odbornej literatúry evidujeme nasledovné archeologické náleziská:

a. BRESTOVÁ, poloha kameňolom - nález kostorových pozostatkov a ohniska spolu s kultúrnou vrstvou (1957 Pavlík, Ján. Nález kostry. List LM v Ružomberku č. 188/57 zo dňa 3. júna 1957. VS 668/57, úsek dokumentácie AÚ SAV Nitra.)

b. SOLISKÁ - neskorostredoveké sídlisko (Čaplovič, P.: Archeologické výskumy na Orave za posledných 30 rokov. Štud. Zvesti. AÚSAV 20, 1983, 323-325)

c. Pri cintoríne - zaniknutá historická cesta známa z 1. vojenského mapovania a bezprostredná blízkosť kostola.

Ako plochy s predpokladaným značným výskytom archeologických nálezov a nálezísk treba považovať aj celú historickú zástavbu chotára obce Valaská Dubová, ktorú dokumentujú vojenské mapovania z 18. a 19. storočia.

Na základe vyššie uvedeného možno konštatovať, že katastrálne územie obce Valašská Dubová, má archeologický potenciál a vzhľadom k tomu, že v jeho katastri sa doteraz nerealizoval systematický archeologický prieskum je veľký predpoklad, že sa tu nachádzajú doteraz neevidované a nám neznáme archeologické náleziská, ktoré môžu byť narušené akoukoľvek stavebnou činnosťou. Z uvedeného dôvodu je nevyhnutné, aby v stavebných konaniach akejkoľvek stavby, pri ktorej sa predpokladá zásah do terénu (zakladanie stavieb všetkého druhu, líniové podzemné vedenia, komunikácie, hrubé terénne

úpravy, rekultivácie a pod.), musí byť oslovený Krajský pamiatkový úrad Žilina, ktorého záväzné stanovisko bude podkladom pre stavebné konanie. V opodstatnených prípadoch Krajský pamiatkový úrad Žilina stanoví požiadavku na zabezpečenie archeologického výskumu.

V riešení ÚPN-O je potrebné:

Rešpektovať zákon č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu

Rešpektovať národné kultúrne pamiatky evidované v Ústrednom zozname pamiatkového fondu Slovenskej republiky.

Zpracovať požiadavku KPÚ - aby v stavebných konaniach akejkolvek stavby, pri ktorej sa predpokladá zásah do terénu (zakladanie stavieb všetkého druhu, líniové podzemné vedenia, komunikácie, hrubé terénne

úpravy, rekultivácie a pod.), musí byť oslovený Krajský pamiatkový úrad Žilina, ktorého záväzné stanovisko bude podkladom pre stavebné konanie. V opodstatnených prípadoch Krajský pamiatkový úrad Žilina stanoví požiadavku na zabezpečenie archeologického výskumu.

PRÍRODNÉ HODNOTY

-ochrana prírody a krajiny

Identifikácia územia: Žilinský kraj, okres Ružomberok, k. ú. Valaská Dubová

Hodnotenie z hľadiska ochrany prírody a krajiny:

Katastrálne územie obce Valaská Dubová je súčasťou voľnej krajiny v kompetenčnom území Správy Tatranského národného parku, na území ktorej podľa zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov platí 1. stupeň územnej ochrany, mimo maloplošných chránených území a území európskeho významu. V prvom stupni ochrany sa podľa § 12 zákona o ochrane prírody a krajiny uplatňujú ustanovenia o všeobecnej ochrane prírody a krajiny podľa druhej časti tohto zákona.

V riešenom území sa nachádzajú nasledovné záujmy ochrany prírody a krajiny:

- Maloplošné chránené územie - Národná prírodná rezervácia Choč (NPR Choč)
- Maloplošné chránené územie - Prírodná rezervácia Kunovo (PR Kunovo)
- Európska sústava chránených území Natura 2000 - územie európskeho významu SKUEV0305 Choč
- Európska sústava chránených území Natura 2000 - chránené vtáčie územie SKCHV050 Chočské vrchy
- EFPP1: hniezdiská strakoša sivého a loviská dravcov, najmä orla skalného a sokola sťahovavého.
- EFPP2: hniezdiská hlucháňa hôrneho a vzácných lesných druhov
- EFPP3: potravné biotopy hlucháňa hôrneho a hniezdiská lesných druhov
- EFPP4: hniezdiská lesných druhov, dutinových hniezdičov a dravcov

V zmysle RÚSES okresu Ružomberok sú v k.ú. nasledovné prvky:

1. biocentrum nadregionálneho významu Chočské vrchy Bc1n
2. genofondová lokalita Kečky - Tlstá hora
- Biotop európskeho významu Lk1 Nížinné a podhorské kosné lúky
- Trvalé trávne porasty
- Vodný tok Likavka
- Ekostabilizačný prvok nelesnej drevinovej vegetácie

V návrhu ÚPN-O je potrebné:

Rozvojové zámery navrhovať s ohľadom na zachovanie funkcie biokoridorov, biocentier a interakčných prvkov

Rešpektovať prvky územného systému ekologickej stability, zabezpečiť skladbu terestrických biokoridorov a biocentier vo voľnej krajine len prírodnými prvkami - trávne porasty, stromová a krovinová vegetácia a vylúčiť všetky aktivity, ohrozujúce prirodzený vývoj (najmä urbanizácia, holuby, vylúčenie chemických výživových a ochranných látok, skládka odpadov a pod.),

Zamedziť rozptýlenej obytnej zástavbe, vo voľnej krajine nevytvárať izolované urbanistické celky,

V krajine neumiestňovať dominanty, ktoré narušujú charakteristický krajinný vzhľad (najmä stavby s enormnou výškou ako napr. veterné turbíny, výškové budovy, vysoké vyhladkové objekty, stožiare a pod.).

Problematiku ÚSES-u spracovať v minimálnej mierke 1:10 000 na lokálnej úrovni a vymedziť najcennejšie prvky

Dodržiavať zásady ochrany lesných pozemkov (§ 5 zákona o lesoch) a všeobecné záujmy lesného hospodárstva bez navrhovania záberov lesných pozemkov so zachovaním existujúcich prístupových komunikácií k lesným pozemkom za účelom obhospodarovania lesa a využívania funkcií lesov.

Nenavrhovať a neumiestňovať nové urbanistické regulatívy – a to predovšetkým plochy určené pre individuálne bývanie v rodinných a bytových domoch, objekty hromadnej a individuálnej rekreácie a zároveň stavby obslužného charakteru pre IBV a objekty rekreácie v ochrannom pásme lesa, t. j. vo vzdialenosti menšej ako 50 m od okraja lesných pozemkov (rešpektovanie ochranného pásma lesných pozemkov - § 10 ods1 zákona o lesoch).

Prírodné zdroje

Katastrálne územie obce Valaská Dubová je súčasťou voľnej krajiny v kompetenčnom území Správy Tatranského národného parku, na území ktorej podľa zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov platí 1. stupeň územnej ochrany, mimo maloplošných chránených území a území európskeho významu. V prvom stupni ochrany sa podľa § 12 zákona o ochrane prírody a krajiny uplatňujú ustanovenia o všeobecnej ochrane prírody a krajiny podľa druhej časti tohto zákona.

Prírodné zdroje

- ochrana lesných zdrojov

Ochrana lesných zdrojov je zabezpečená lesným zákonom. V katastri sa nachádzajú hospodárske lesy a lesy osobitného určenia z titulu ochrany prírody. Ich zachovanie ako reprezentatívneho lesného biotopu je dôležité aj kvôli integrácii mnohých funkcií.

- ochrana vodných zdrojov

Obec disponuje vlastnými zdrojmi pitnej vody na východnom okraji obce je vybudovaná dvojica vodojemov, z ktorých jeden súži ako záložný vodojem pre OVS – Jasenová.

- ochrana pôdných zdrojov

Chránenou pôdou v zmysle zákona o ochrane poľnohospodárskeho pôdneho fondu je pôda s bonitou od 1. do 4. bonitnej triedy a pôda s vykonanými investičnými zásahmi. V riešenom území sa takáto pôda nevyskytuje.

- ochrana genofondových zdrojov

Za genofondové plochy môžeme považovať plochy biotopov s genofondovo významnými druhmi. Patria sem vybrané plochy biotopov s prirodzeným zložením resp. blízkym prirodzenému a príliš neovplyvňované hospodárením. Takéto plochy sú väčšinou už zahrnuté v rámci iných významných plôch územného systému ekologickej stability. V rámci k.ú. Valaská Dubová je vymedzená genofondová lokalita „Kečky - Tlstá hora“.

- ochrana ovzdušia

V riešenom území sa nenachádzajú významné zdroje znečisťovania ovzdušia. Jedná sa len o bodové zdroje z objektov využívajúcich tuhé palivo – drevo. Ďalším zdrojom sú dopravné prostriedky, ktorých neustále pribúda.

-chránené-druhy (druhovú ochranu)

Chránené druhy rastlín aj živočíchov možno nájsť na viacerých miestach katastra. Pre ich ochranu je dôležitá osвета príslušných orgánov ako aj vzdelanostná úroveň obyvateľstva.

-ochrana drevín

V rámci riešeného územia sa nenachádzajú chránené stromy ako kategória zákona o ochrane prírody a krajiny. Platí tu ale všeobecná ochrana drevín rastúcich mimo les dosahujúcich potrebné parametre, ktorá vyplýva takisto zo zákona o ochrane prírody a krajiny.

-zosuvy a radón

Podľa § 20 ods. 3 geologického zákona ministerstvo ŽP **vymedzuje ako riziká stavebného využitia územia:**

a) výskyt potenciálnych zosuvov. Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom potenciálnych a stabilizovaných zosuvov je po potrebné posúdiť a overiť inžinierskogeologickým prieskumom. Územia s výskytom aktívnych svahových deformácií nie sú vhodné pre stavebné účely.

c) výskyt stredného radónového rizika. Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom stredného a radónového rizika je potrebné posúdiť podľa zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a vyhlášky Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 98/2018 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o obmedzovaní ožiarovania pracovníkov a obyvateľov z prírodných zdrojov ionizujúceho žiarenia.

ZABEZPEČENIE OCHRANY A VYUŽITELNOSTI ZDROJOV A LOŽÍSK NERASTOV,

Na území obce Valaská Dubová neevvidujeme žiadne výhradné ložiská CHU, ložiská nevyhradeného nerastu.

- neevvidujeme objekty, na ktoré by sa vzťahovala ochrana ložísk nerastných surovín,
- evidujeme staré banské diela,
- evidujeme skládky odpadov,
- nie je určené prieskumné územie pre vyhradený nerast,
- máme zaregistrované zosuvy,
- predmetné územie spadá do stredného radónového rizika,
- na základe výpisu Informačného systému EZ Slovenskej republiky v obci Valaská Dubová nie sú evidované environmentálne záťaž

ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Zberný dvor a kompostáreň sa nachádza v areáli športových plôch pri futbalovom ihrisku.

REKREAČNÁ VEGETÁCIA A VODSTVO

V k.ú. obce sa nachádza rekreačný objekt Obecná chata – pri ceste smerom na Komjatnú. Detské ihrisko sa nachádza v školskom areáli. Futbalové ihrisko sa nachádza západne od zastavaného územia obce. Uvedené stavby vrátane nových rekreačných a oddychových plôch je potrebné zapracovať do návrhu ÚPN-O.

PRODUKČNÁ VEGETÁCIA A VODSTVO

V k.ú. obce sa nachádzajú stavby pre ochranu a tvorbu krajiny a to hydromeliorácie a potrebné spevnenie brehov vodného toku Likavka, ktorý spolu s prítokmi tvorí kompozičnú os obce. Uvedené skutočnosti je potrebné rešpektovať a zapracovať do návrhu ÚPN-O.

C.4. Vplyv na zdravotný stav obyvateľstva:

Rozhodujúcim rozvojovým faktorom každej vidieckej obce je obyvateľstvo. Z hľadiska počtu obyvateľov patrí obec Valaská Dubová medzi obce s celkovým počtom 781 obyvateľov (veľkostná kategória od 500 do 999 obyvateľov).

Prehľad vývoja počtu obyvateľov podľa údajov obce:

Rok	Počet obyvateľov
1828	743
1869	694
1880	659
1890	726

1900	730
1910	726
1921	698
1930	700
1940	701
1948	852
1961	1.004
1970	994
1999	800
2001	764
2005	780
2006	778
2011	798
2021	782
2023	781

Počet obyvateľov v obci Valaská Dubová zaznamenával počas sledovaného obdobia mierny nárast až do roku 2021. Predpokladá sa, že po rokoch stagnácie bude počet obyvateľov narastať tempom porovnateľným s nárastom počtu obyvateľov medzi rokmi 2001 – 2011. Vychádzajúc z týchto údajov je výhľadový počet obyvateľov v roku 2060 celkom **933 obyvateľov, čo pri predpokladanej obľožnosti 3,1 obyvateľov na byt predstavuje potrebu 300 bytov, resp. domov.**

Nižšie uvedená tabuľka znázorňujúca vývoj počtu domov v obci potvrdzuje zvýšený záujem o výstavbu rodinných domov za posledné roky. Rozvoj obce je možné podporiť práve vymedzeným dostatočných plôch pre individuálnu bytovú výstavbu.

Podľa ekonomických činností je v obci Valaská Dubová niekoľko aktívnych podnikov a podnikateľov v oblasti opravy motorových vozidiel a motocyklov, odťahových služieb a agroturistiky.

Do severozápadného cípu k.ú. obce Valaská Dubová zasahuje Chránená krajinná oblasť Horná Orava ako aj Chránené vtáčie územie Horná Orava. V obci sa nachádzajú biokoridory nadregionálneho, regionálneho aj miestneho významu.

V k.ú. obce sa nenachádzajú najkvalitnejšie poľnohospodárske pôdy podľa kódu BPEJ, v zmysle platného zákona o ochrane pôdy. Lesné pozemky sa v k.ú. obce predstavujú cca 199 ha z celkovej rozlohy 914 ha.

V k.ú. obce Valaská Dubová nie sú evidované stredné zdroje znečistenia ovzdušia, nenachádzajú sa žiadne významné stacionárne zdroje znečisťovania ovzdušia a nie je tu vymedzená oblasť riadenia kvality ovzdušia. Za najvýznamnejší zdroj znečisťovania ovzdušia možno považovať najmä dopravu po ceste I/59, ktorá prechádza stredom k.ú. obce Valaská Dubová, dopravu po miestnych cestách, lokálne vykurovacie systémy na tuhé palivá, prašné znečistenie zo stavenísk a iných stavebných plôch, ktoré priamo vplývajú na úroveň znečistenia.

V návrhu ÚPN-O je potrebné:

- zabezpečiť dostatok stavebných pozemkov v obci,
- v poľnohospodárskej výrobe sa orientovať na ekologické hospodárenie a finálne spracovanie výrobkov,
- modernizovať existujúce výrobné prevádzky a orientovať výrobu na vlastný výrobný program,
- podporiť vznik výroby a vznik drobných prevádzok výrobných služieb, remeselnej a tradičnej výroby - vznik nových pracovných miest
- podporovať rozvoj rekreácie a turizmu - vznik nových pracovných miest.

Jedným zo základných cieľov územného plánu v ďalšom vývoji obce je vytváranie podmienok pre plynulý populačný rast a tým vytváranie podmienok pre ovplyvňovanie priaznivej demografickej a sociálno – ekonomickej štruktúry obyvateľov v budúcom období. Migrácia ako jeden z faktorov, ktorý bude ovplyvňovať celkový populačný vývoj obce, bude determinovaná územnými podmienkami v obci. V úvahách o migračnom procese, je potrebné si uvedomiť, že obyvateľstvo v produktívnom a poproduktívnom veku je viazané k bytovému fondu v rodinných domoch a predstavuje stabilizovanú časť populácie. Práve aj zabezpečením pozemkov, vhodných na výstavbu rodinných domov zabezpečíme rast obyvateľstva.

Rozvoj obytného územia je podmienený rastom populácie, schopnosťou vysporiadať majetkové pomery jednotlivých stavebných pozemkov a solventnosťou obyvateľov. V nadväznosti na ciele spracovania návrhu ÚPN obce Valaská Dubová predpokladáme pozitívny nepriamy vplyv na zdravie obyvateľstva obce, ktorý spočíva v koncepčnom riešení prípravy obce na realizáciu technickej a dopravnej infraštruktúry, bývania, zložiek a faktorov ovplyvňujúcich kvalitu životného prostredia, ekologickej stability územia a ochrany poľnohospodárskej pôdy. Strategický dokument nemá priame negatívne účinky na zdravotný stav obyvateľstva, krajinnú štruktúru a životné prostredie.

C.5. Možné riziká súvisiace s uplatňovaním strategického dokumentu: uplatnenie dokumentu nepredstavuje riziká z hľadiska životného prostredia

C.6. Vplyvy na životné prostredie presahujúce štátne hranice: nepredpokladajú sa, obec Valaská Dubová sa nenachádza v priamom dotyku so štátnymi hranicami s Poľskom.

D. DOTKNUTÉ SUBJEKTY

D.1. Vymedzenia zainteresovanej verejnosti vrátane jej združení: fyzické a právnické osoby, miestne občianske združenia, subjekty so sídlom v obci Valaská Dubová, subjekty majúce majetkovo – právne záujmy v riešenom území, viď. Príloha č.1 .

D.2. Zoznam dotknutých subjektov: dotknuté orgány štátnej správy, miestnej samosprávy a dotknuté právnické osoby, viď. Príloha č.1.

D.3. Dotknuté susedné štáty: žiadne

E. DOPLŇUJÚCE ÚDAJE

E.1. Mapová a iná grafická dokumentácia: Zadanie pre ÚPN obce Valaská Dubová + 2 Problémové výkresy, ktorý je výstupom prieskumov a rozborov, na ktorom je schematicky zakreslený predpokladaný rozvoj zastavaného územia, ktoré bude riešiť návrh územného plánu.

E.2. Materiály použité pri vypracovaní strategického dokumentu:

- 2.1 prípravné dokumenty, podklady od obce a na webovej stránke obce,
- 2.2 odvetvové územnoplánovacie podklady,
- 2.3 strategické rozvojové dokumenty obce, napr. PHSR,
- 2.4 informácie získané na pracovných rokovaníach s obcou,
- 2.5 vlastný prieskum územia.

E.3. Príloha: Zadanie pre ÚPN obce Valaská Dubová + 2 Problémové výkresy

F. MIESTO A DÁTUM VYPRACOVANIA OZNÁMENIA: Ružomberok, dňa 19.12.2025

G. POTVRDENIE SPRÁVNOSTI ÚDAJOV

G.1. Meno spracovateľa oznámenia: Ing. arch. Dávid Goč

G.2. Potvrdenie správnosti údajov oznámenia podpisom oprávneného zástupcu obstarávateľa, pečiatka:
Igor Tulinský, starosta obce

Príloha č.1

Zoznam dotknutých subjektov:

- 1 Ministerstvo životného prostredia SR, Nám. Ľ. Štúra 1, 812 35 Bratislava
- 2 MŽP SR, Odbor štátnej geologickej správy, Námestie Ľ. Štúra 1, 812 35 Bratislava
- 3 Žilinský samosprávny kraj, Komenského 48, 011 09 Žilina
- 4 Regionálny úrad pre územné plánovanie a výstavbu Žilina, Uhoľná 1, 010 01 Žilina
- 5 Okresný úrad Žilina, odbor starostlivosti o životné prostredie, Ul. Vysokoškolákov 8556/33B, 010 08 Žilina
- 6 Okresný úrad Žilina, odb. opravných prostriedkov, pozemkový referát, Ul. Vysokoškolákov 8556/33B, 010 08 Žilina
- 7 Okresný úrad Ružomberok, odbor pozemkový a lesný, Nám. A. Hlinku 74, 034 01 Ružomberok,
- 8 Okresný úrad Ružomberok, odbor starostlivosti o životné prostredie, úseky ŠSOPaK, ŠSOH, ŠSOO a ŠVS, Nám. A. Hlinku 74, 034 01 Ružomberok,
- 9 ŠOP, Správa TANAP-u, Tatranská Lomnica 14066, 059 60 Vysoké Tatry
- 10 Krajský pamiatkový úrad Žilina, pracovisko Ružomberok, Mariánska 13, 034 01 Ružomberok
- 11 Regionálny úrad verejného zdravotníctva, Štúrova 36, 031 01 Liptovský Mikuláš,
- 12 Slovenský vodohospodársky podnik š.p., Povodie horného Váhu, OZ, Jána Jančeka 358/36, 034 01 Ružomberok
15. Pozemkové spoločenstvo urbaralistov obce Valaská Dubová, 03496 Valaská Dubová č.44
16. Poľnohospodárske družstvo Likavka, 034 01 Likavka,
17. Obec Komjatná, 034 96 Komjatná 292
18. Mesto Ružomberok, Námestie A. Hlinku 1098/1, 034 01 Ružomberok
19. Obec Likavka, Likavka 815, 034 95 Likavka
20. Obec Lisková, Lisková 366, 03481 Lisková
21. Obec Turík, Turík 19, 034 83 Liptovská Teplá
22. Obec Lúčky, Lúčky 141, 034 82 Lúčky
23. Obec Jasenová, Jasenová 137, 026 01 Jasenová